

Åsa Romson: Sommartal 2012

Talare

Åsa Romson
Språkrör

Datum

22 augusti 2012

Plats

Göteborg

- 1 Hej. Vad kul att vara här!

Att bli så varmt mottagen, ni vet att vi Stockholmare alltid är avundsjuka på den goa attityden från Göteborgare. Det och att ni bor på Sveriges framsida, det låter ju så härligt, att se framåt och blicka ut mot världen och få inspiration, inte konstigt att innovationskraften varit särskilt stark bland företagen här. Men det klart framsidan får ju stå ut med en del regn och blåst som vi i lä slipper – det är hur som helst alltid lika trevligt att vara här.

- 10 Det ju ganska många som börjar höstterminen denna vecka. Jag har ju valt att lägga mitt sommartal här och nu just därför – för att få vara med på ett litet hörn när höstterminen drar igång på universitetet och på Chalmers.

- 15 Till de av er som pluggar vill jag börja med att säga tack. Tack för att ni trots låga studielån, dåliga sociala trygghetsförsäkringar, och enorm bostadsbrist på högskolorna väljer att satsa på en utbildning. Tack för att ni investerar i er och Sveriges framtid!

20

- Jag ska idag ge er min bild av några viktiga och högaktuella frågor. Jag ska tala om kvaliteten i forskning och högre utbildning, moderna tåg och kollektivtrafik, klimatet och behoven av fler bostäder. Stora frågor som sträcker sig långt bortom politikens fyra åriga mandatperiod. Frågor som förtjänar en bred debatt, politisk samverkan, långsiktiga spelregler, och som kräver nytänk jämfört med vad som görs idag.

- De av er som efter talet vill veta mer om miljöpartiets politik eller ge oss synpunkter på vad ni tycker är viktigt är väldigt välkomna till bordet/tältet där borta där mina kollegor här i Göteborg och representanter för vårt
- 30

studentförbund Gröna Studenter finns.

35 Låt oss tillsammans utveckla en tydlig grön linje i svensk politik som lägger
grunden för en valrörelse 2014 som har fokus på de stora frågorna.

40 En stad som Göteborg som blickar framåt har haft vett att slå vakt om
utvecklingen av högskola och universitet. Ett land som strävar framåt bygger
stabila utbildningssystem som lockar unga att utvecklas, inkluderar alla oavsett
ålder och bakgrund och vet att kvalitet i undervisning och forskning lägger
grunden för utvecklingen i företag och för välfärd. Om detta borde de flesta
vara överens.

45 Men undervisningen har idag många brister, både i grund- gymnasie- och
högskola. Miljöpartiet har varit tydliga med att lärares kompetensutveckling är
viktig och bör öka samtidigt med att lönerna höjs. På universitet och högskolor
ligger bristen bl a i att man som student på vissa utbildningar inte får tillräckligt
50 med tid med forskare och lärare, men också att det saknas praktikinslag och
därmed möjligheter att knyta band till arbetsplatser och ta in praktiska
problemställningar. Miljöpartiet föreslår därför att alla kandidatprogram
utvecklar en praktikperiod så att utbildning, forskning och praktisk verksamhet
utbyter mer tankar och idéer och ger bättre studenter.

55 Sverige har länge legat i världstoppen i satsningar på forskning och utvecklig,
men på senare år har vi dalat i ligan och allt fler länder satsar nu mer på
forskning per BNP än vi vilket hotar innovationskraften i svensk ekonomi.
Miljöpartiet värnar en stark forskningsfinansiering till starka och obundna
60 lärosäten, men det är framför allt satsningarna inom näringslivet som minskat.
Miljöpartiet vill därför se ökade ekonomiska incitament för företag att satsa på
forskning & utveckling.

65 Det inger viss oro att se major Björklund styra universitet och högskolor.

Den Björklundska högskolan blickar tillbaka och studieplatser stryps, hårdast
viner piskan över de nyare regionala högskolor som Sverige byggt upp; Den

Björklundska högskolan mäter gärna framgång i Nobelpris, men glömmer att basen för varje genialisk idé är styrkan i den breda grundforskningen och ämnesöverskridande tankar; Den Björklundska högskolan nedvärderar värdet av kreativ samverkan mellan å ena sidan näringsliv och verksamhetsutveckling, å andra sidan forskningen.

Denna syn hotar den breda rekryteringen till högskolan som byggts upp genom att fler kan studera nära hem och familj vilket breddar rekryteringen. Den hindrar riktiga kvalitetssatsningar som ger studenterna fler timmar med sina lärare och det motarbetar studentorganisationernas krav på mer praktik.

Den går också stick i stäv mot vad många inom universiteten ser skulle behöva göras. Jag skulle vilja lyssna på Catharina Thörn, framgångsrik forskare här i Göteborg om hållbara städer, vad hon ser bygger viktig kunskap. Eller Arvid Karlsson, Göteborgs egen dopaminforskare, nobelpristagare, som kanske kunde visa att vägen till Nobelpris inte alltid går via smala excellence-miljöer eller via Nobel-likande fester i Stockholms stadshus för forskningsstiftelsens styrelse tillsammans med ministern.

Höstens innovations och forskningsproposition är viktig. Miljöpartiet säger ja till mer kvalitet både på de gamla och nya högskolorna, ja till en bred grundforskning och god samverkan och ja till stärkt innovationsklimat för företag, och nej till att vrida klocka tillbaka á la Björklund.

Jag tog tåget hit idag från Stockholm. Det tog lite drygt tre timmar. När tåget fungerar är det verkligen ett perfekt sätt att resa på. Problemet med tågen inte alltid går att lita på. Man vet aldrig när det blir förseningar, biljettsystemen har blivit mer svåröverskådliga och ofta kostar det mer att ta tåget än att flyga eller åka bil även på sträckor där tidsskillnaden är liten. Inte konstigt att klimatutsläppen från transporterna ökar och att allt mer tid av våra liv tillbringas i bilkö eller väntan på en perrong.

Det håller inte, vi måste se till att Sverige återigen satsar på tåg- och kollektivtrafik.

Vet ni, när den svenska järnvägen byggdes ut för över 100 år sedan tog en resa

110 mellan Stockholm och Göteborg 12 timmar. Rasande fort om man jämför med alternativet häst och vagn som tog flera dagar.

Säkert fanns det även då – för 100 år sedan – de som hävdade att det var för dyrt att bygga järnväg. Men idag är vi glada att tågfürespråkarna då vann.

115 Glada att den generationens politiker vågade investera i framtiden.
Eller med andra ord: glada att det inte var Fredrik Reinfeldt och Anders Borg som styrde då, de hade kanske nöjt sig med att byta hjul på hästvagnen...

120 Det är idag väldigt trångt på den svenska järnvägen, vilket inte är konstigt eftersom vi i huvudsak har samma spår som på 1800-talet. Då gick 10 tåg på en viss sträcka där det idag går 600 tåg, varje dag. De senaste 15 åren har tågtrafiken ökat med 60 procent.

125 Denna kraftiga ökning är viktig att ta in. Antalet tågresor har nämligen slagit i taket av vad det hundra år gamla systemet klarar. Vi kan med förbättrat underhåll avhjälpa en del problem, men utan en utveckling och utbyggnad av järnvägen hindras en fortsatt ökning av modernt och miljövänligt resande. Då
130 ökar bilköerna, de korta flygresorna, mängden lastbilar och Sveriges klimatutsläpp.

Varje försening innebär att tusentals resenärer inte kommer fram i tid och att företag inte får fram sina varor. Det handlar om samhällskostnader motsvarande
135 många miljarder kronor årligen.

Jag och mina kollegor har under vintern och våren rest landet runt och träffat resenärer, regionföreträdare och företag och samtalat. Deras kritik mot dagens tåg- och kollektivtrafik är massiv och förslagen på förbättringar är många. Det
140 handlar om företagens behov av punktlighet. Om regionernas framtid som ofta är beroende av förbättrad tågpendling. Och, om behoven av samordning för biljetter och information.

En effektiv och modern tågtrafik förutsätter kraftfulla satsningar. Den
145 motsättning som alliansen hävdar finns – mellan underhåll och utbyggnad – gäller bara för dem vars ambition stannar vid att vidmakthålla en hundra år gammal järnväg.

150 För oss som ser tåg och kollektivtrafik som ett av de mest effektiva och smidiga sätt att resa i ett modernt samhälle krävs både underhåll och utbyggnad, både uppgradera det som finns och planera och lägga nytt, både pengar idag och säkra satsningar för tio och tjugo år framåt.

155 Sverige måste återigen ta sats för att utveckla ett modernt transportsystem, inte ge fel signal för framtidsspåret!

160 ... ja alliansens passivitet och brist på visioner för tågtrafiken har verkligen varit ett problem...
...på tal om det brist på idéer och förslag – har ni hört talas om alliansens senaste nationella förslag för att öka byggandet av billiga bostäder? - Nä, inte jag heller.

165 Det känns ju lite beklämmande att de som styrt landet i sex år inte har en bostadspolitik som gör att det byggs fler bostäder som folk kan efterfråga. Med rekordhög ungdomsarbetslöshet kombinerat med rekordstor bostadsbrist bland unga är svårt att få bli vuxen i Sverige.

170 Jag minns hur det kändes att flytta hemifrån – självständigheten när man tog steget in en lägenhet som var ens egen. Men jag minns också hur beroende man var att det fanns lägenheter som gick att hyra även om man bara hade studiemedel eller lön från vikarierade timmar i butik. Och jag ser hur svårt det är idag med bostad för alla som inte har rika föräldrar eller ett fast jobb.

175

För det stora problemet på bostadsmarknaden idag är den akuta bristen på billiga hyresrätter. För att komma till rätta med denna obalans krävs politisk vilja. Köpkraften för bostadsrätter och hus gör att det byggs när markplaneringen och andra förutsättningar är på plats. Men för att det ska
180 byggas hyresrätter krävs mer, det krävs politisk vilja.

Cirka hälften av Sveriges kommuner har idag brist på bostäder. Nära 80 procent av kommunerna har brist på just hyresrätter. Hyresgästföreningen uppskattar att det sammanlagt är 248 000 unga som vill ha en egen bostad men som inte
185 har det idag – 248 000 personer!

Det här blir extra synligt just i dessa dagar när höstterminen börjar. Här
Göteborg finns det till exempel 60 000 studenter men i dagsläget bara 9 500
190 studentlägenheter... visst, det kan vara mysigt att campa, men knappast en hel
termin va? Bra då att Miljöpartiet varit med och beslutat om att bygga 2000 nya
studentlägenheter till 2015 år.

195 Den allvarliga bostadsbristen är anledning till att Miljöpartiet nu har arbetat
fram ett 40tal förslag för att angripa bostadsbristen. Dessa finns med i den
rapport som jag presenterar lite senare här i dag. Vi vill tala klarspråk: Det måste
byggas mer bostäder i Sverige, och vi politiker måste framför allt se till att det
200 byggs billiga hyresrätter för unga och studenter.

Miljöpartiet sätter upp målet att Sverige ska öka byggtakten med 30 000 små,
billiga och hållbara hyresrätter till 2018. Med små menar vi cirka 30 kvadrat.
Med billiga menar vi omkring 3000 kronor i månaden. Med hållbara menar vi
205 energieffektiva och max 30 minuter med cykel eller kollektivtrafik från centrum
eller högskolan.

Det är ett ambitiöst mål, men fullt möjligt om staten, kommunerna och
branschen samverkar.

210 Bostadspolitik har alltför länge präglats av två ytterligheter. Vänstern vill få
igång byggandet med stora statliga subventioner. Grundtanken är säkert god –
men vi vet hur det är med stora subventioner till privata företag: i samma stund
som subventionerna upphör så upphör byggandet. I längden blir det vansinnigt
215 dyrt och ineffektivt att hålla en hel bransch under armarna om man inte tydligt
avgränsar det till specialboenden som äldre- eller studentbostäder.

Högern å andra sidan har i stort sett avskaffat den nationella bostadspolitik.
Den som vill bo någonstans får hala upp miljonerna och köpa en bostadsrätt.
220 Eller betala ockerhyror för ett andra- eller rent av tredjehandsboende.

Men även vi gröna ska vara självkritiska. Vi har ibland haft svårt att tydliggöra
alternativ när förslag kommit om att slå upp en skrapa som förstör ett viktigt
grönområde. Självklart måste vi gröna se möjligheterna med förtätning där det
225 finns goda kollektivtrafikförbindelser och föreslå bättre platser så projekten kan

gå i hamn.

230 I rapporten pekar vi också på vikten av att få in mer investeringskapital för bostäder genom bättre regler för AP-fonderna, att högskolornas möjligheter att erbjuda bostäder måste öka och att byggkostnader kan pressas med bättre konkurrens och smartare planering.

235 Vill ni läsa mer om hur vi tänker så finns den rykande färska rapporten vid bordet/tältet där borta. Ni kanske kan hjälpa till med fler förslag, det är alltid välkommet.

240 Vi politiker kan inte bygga hus, men vi kan göra allt för att underlätta för dem som vill bygga. Att ha tak över huvudet är en mänsklig rättighet, inte ett privilegium för dem med mycket pengar!

245 Det har ju regnat en hel del den här sommaren. Återigen har rekord slagits, många åkrar har stått under vatten och vägar har spärrats av. I Sverige har vi kommit relativt lindrigt undan. I Bangladesh har en miljard människor drabbats efter våldsamma översvämningar och i USA är det den värsta torkan sedan 1956, där liksom i Indien blir många skördar nu bara damm. Omfattningen är så stor att man befärar påverkan på globala livsmedelspriser. Vi ska nog vänja oss, för det här är effekter som mycket väl kan ha förstärkts av växthusklimatförändringar. För Miljöpartiet är det tydligt, klimatfrågan måste bli en viktig del av säkerhetspolitiken och av finanspolitiken, den är ingen sidofråga!

255 I Sverige går kommuner som Göteborg före och genomför en hel del ambitiösa klimatåtgärder, men klimatarbetet kräver också nationell samverkan. Både för att på allvar minskar utsläppen, men också för att säkra infrastruktur och livsmedelsproduktion för climateffekten. Bara att säkra centrala delar av Göteborg mot höjda vattennivåer kommer att kosta stora pengar.

260

Klimatarbetet ställer krav på nytänk i hela ekonomin, större satsningar på klimatsmart teknik och övergång till mer hållbara konsumtionsvanor. Det miljövänliga och klimatsmarta valet måste bli både enklare och billigare, inte tvärt om som det ofta är idag. Mitt förslag i Almedalen i början av sommaren

om momssänkning av reparationstjänster är ett förslag i den riktningen.

270 Miljöpartiet driver på för en nationell klimatpolitik som minskar Sveriges
utsläpp till hållbara nivåer. För klimatansvaret kan inte läggas på medborgarna
helt individuellt – för en hållbar och rättvis klimatpolitik krävs att vi gör det
tillsammans, att hela samhället är med på resan. Därför har vi föreslagit en
klimatbudgetlag som sätter mål, åtgärder och uppföljning och tvingar Sverige
att ta sitt klimatansvar, på samma sätt som budgetlagen tvingar partierna till
ansvarstagande ekonomisk politik.

275

Klimatet lyssnar inte till tomma ord om verkningslösa mål. I höst måste
Alliansen och de andra partierna komma med sina svar. Vill de ta klimatansvar
på riktigt?

280

285 Det finns många stora frågor i politiken. Tur att höstterminen precis som för er
studenter äntligen börjar även för oss. Miljöpartiet fortsätter utveckla en grön
politik för framtiden, vi gör det i samtal med er och 250 000 andra som bidrar
med sina tankar och erfarenheter. För politik kan inte vara att stänga flertalet
ute från diskussionen och låta några få göra upp i hemliga rum. Hållbara beslut
kräver bra och bred debatt.

290

Halvtid i mandatperioden är det hög tid att blicka framåt. Jag tror många kan
känna med mig att det behövs förnyelse av svensk politik, bort från passivitet
och kortsiktighet. En verklig förnyelse kräver nytänk för alla partier. Det är en
utmaning. Här är jag orolig över signalerna från borgerliga partiledare.

295

Moderaternas planer att utplåna de idéer som de mindre partierna
bidrar med genom att skriva ett gemensamt idéprogram riskerar att cementera
ett gråblått block i svensk politik. När Centern har släppt kärnkraftsmotståndet,
Folkpartiet har släppt sin ivran efter jämställdhet och KD har släppt sin omsorg
om de svagaste och världens fattiga får väljarna fyra nyanser av
jobbskatteavdrags. Sverige förtjänar bättre.

300

En fortsatt sammansvuren allians riskerar naturligtvis också ge läsningar över
hela politiska fältet vilket Miljöpartiet beklagar. En hårdför blockpolitik gagnar
inte demokratin. De partier som hade rödgrönt samarbete förra valet har dragit
lärdomar från den gången och söker nya konstruktiva samarbetsformer. Man

305 bör vara ödmjuk inför faktumet att grundlagen efter nästa val verkar som stöd
för bildandet av en majoritetsregering till skillnad från dagens
minoritetskonstellation. Frågan de borgerliga partiledarna måste svara efter
kaffet hos Annie Lööf är vilka lärdomar de dragit av tiden som
minoritetsregering?

310

En slutsats kan jag ge Alliansen gratis, deras minoritetsregering har satt
blockpolitiken först och hindrat bredare uppgörelser, Miljöpartiet har fått nej
på våra förfrågningar om samtal eftersom Alliansen inte klarat av att genomföra
dem. Men Sverige skulle behövt gemensamma tag för en bättre skola, skulle
315 behövt en bred uppgörelse om satsningar på tågtrafiken, och skulle behövt
långsiktiga spelregler för bostäder och upprustningar av
miljonprogramsområdena!

320

Istället har Alliansen haft fullt upp med sina interna debatter, debatter som lär
fortsätta i helgen på Harpsund. Jag får önska Allianspartierna en trevlig
kräftskiva,

-men jag lovar er här att vi Gröna fortsätter vårt arbete för ett framtidsinriktat
och hållbart Sverige!

325

Tack för att ni lyssnade!

Källa

<div>Manuskript inskickat av Miljöpartiet</div>

330

Taggar

2010-tal, 2012, Kvinna, Miljöpartiet, Politiska tal, Sommartal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/asa-romson-sommartal-2012>

335

340